

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

Spauter, Johannes de

Argentorati, Anno, M. D. XV.

Regiminis ablatiui. Regvla. I. Natura faciens regit sine præpositura in sexto
a uerbis exultat iubilat albet. (ret, Et calet, & feruet, gaudet, mœret, dolet,
hor-Pallet, siue rubet, nigret, ardet, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

plus. Spaciū aliq̄ndo significat tēpus .Iuue. Da spaciū uite. m̄kos da Iuppiter annos. Leuca gallicū est, latino sermoni non imiscendū sed imitare Nasonē dicentē. Sulmo mihi patria est gelidis huberrimus undis. Milia qui nouies distat ab urbe decē. Thessaliē. dicit debere scribi duplici II millia numerale, quod falsum est. Si Georgio Vallæ quicq̄ credimus. Ouidi. in Ibin. Iugeribusq̄ nouē sūmus qui distat ab imo. Virgi. Nec longis inter se passibus absunt. Cæsar in actō dixit Legiones magnū spaciū ab essent. Et pulchre sic loq̄mur, sic igit̄ dicimus. Quādo spacio absumus ab italia iter uel itinere octodeci dierū, nauigatione triū horarū &c. Interuallo octo miliū, interuallo quattuor dierū. Dicitur em̄ de loco & tēpore. Si ubi quid factū sit quæatur, datur ablatiūs, ueluti factū est sexto ab urbe lapide. Tribus hinc milibus, sed hic distatiō nomē est quod si abfuerit sine p̄positio- ne non loquemur, ueluti ubi mortuus est Ioānes in templo, in mer- catu, in carcere &c. Gandauī, domi &c, ut declaratū est in regimine genitiui.

Regiminis ablatiui. REGVLA. I.

Atura faciens regis sine p̄positura
 In sexto a uerbis exultat iubilat albet, (ret,
 Et calet, & feruet, gaudet, mœret, dolet, hor-
 Pallet, siue rubet, nigret, ardet, iūgito, friget,
 Floret, cum splendet, torpet, pollet, uiret, aret,
 Et stupet, & languet, torpet, liquet, & madet adde
 Tristor cum lētor, queror, irascor, verecundor,
 Glorior, indignor, oblector de quoq̄ lector.
 Non actiua quidem, sic multo plura dabuntur,
 Ut flagrat & morior sic dantur pallidus, albus,
 Pluraq̄ non poterit carmen, poterit dare prosa.
 Addetur multis etiam bene p̄positura.

Ablatiō regimē p̄sim declaratū est, partim declarabit. Patuerūt q̄ de plenū uino. Tu cano capite amas senex neq̄lime apud Plau. &c. auctō, quocirca paucillulas regulas hic ponam, quarū hęc est pri- ma. Verbū uel adiectiuū regit ablatiū significantē causam efficientē naturalē, & talia uerba uocatur effectiua, ut tacet pudore, ignoran- tia &c. tremit timore, trepidat pauore, eiulat pœna .i. ualde clamat, bacchat ebrietate, exp̄giscit clamore, stupet uitio, lamētat tristitia, pi- guet somno, egrotat labore uel ex labore, q̄ aliq̄ iungit p̄positio.

Ioannis Despauterij Niniuite.

Teren. Lachrymo præ gaudio, fatigor itinere uel ex itinere, gaudeo tui causa. Idē i Ecy. Gaudeo ita dñj me amēt gnati causa. Gaudeo de uirtute. Cice. lib. viij. epi. ad Mariū. de bursa te gaudere certe scio. Idē li. ij. de finibus. Vt is q̄ propter me aliquid gaudeat. Itē gaudeo hāc rem, gaudeo gaudiū & gaudio. gloriōr meis, de meis, & in meis rebus. uide Mancī. Theſ. ioānes flagrat cupidine auri. Oui. Flagratq; cupidine currus. Virgi. i. ænei. Thymo flagrantia mella, domus flagrat igni, homo ardet ira, mulier estuat amore, calore, puer calet febrī, puella friget imbrī, animalia algēt frigore, fons manat aqua potius q̄ manat aquā, sed aqua manat, aut fluit ex fonte. hec & plura Nebris. De adiectiuis, pallidus morte. albus frigore &c. Causæ sunt quattuor efficiens q̄ rem facit, ut faber. Materia pprie ex qua res sit, ut ligna & lapides. Forma q̄ dat esse rei, ut in domo figura. Finis cuius gratia sunt cetera, ut habitatio. Efficientiū aliud ex ipsa natura facit, ut timor pallorē, & de tali efficiēte pprie loquimur in hac regula, licet nō omnia exēpla uiderent nōnullis huc p̄tinere, aliud ex arte facit, ut faber domū &c. aliud itē facit, licet nō per artē tamē extrinsece, atq; non per seipm, sed per instrumētū & nomē eius sine p̄positione regi nō pōt, quia gaudeo Petro, p̄pter petrū nollē dicere. Materia item quedā est in qua est pprietas, ut diabolus est materia superbie, & uocat a logicis subiectū proprietatis. Et materia circa quā res uersat, ut genus est materia nobilitatis &c.

Regiminis ablatiui, REGVLA. II.

Christicolę dicunt diuino munere præful,
Fecit amore mei, uel causa rite feretur
Esse putant finem tu dicas efficientem.

Nomen principis uel etiā alterius potest causam efficiētē regere in ablatiuo. ut leo diuina, puidētia papa. Sigismūdu diuio auxilio rex loquuntur sic christiani sciētes oēm potestātē esse a deo, & pōt causa efficiēs talis regi a uerbo substantiuo, ut gratia dei sum quod sum. Itē auxilio tuo euasi. Consumor cura, dolore uictus sum, æstu solutus sum, sustentor arte & sustineo me arte &c. Itē. ieiunamus amore dei, iui causa tua, ueni gratia tui uidēdi. Quidā putauerūt hic significari finē, sed fallūtur ait Badius, q̄ efficiēs significat nō finis, nō enim ut deū amē, sed quia deū amo, ieiuno. Finis ergo regit in actō cū p̄positione pp̄ter, ut ambulo p̄pter sanitatē mihi acquirēdā, p̄ priū ipsum uocabulū efficiētis principalis, ut sunt hęc noīa animal, deus, angelus, homo, petrus &c. nō ponimus in ablatō, q̄ licet dicā gratia dei,